

Avustusosasto

12.1.2012

kirjaamo.ym@ymparisto.fi
Ympäristöministeriö
PL 35
00023 Valtioneuvosto

YM022:00/2011

Raha-automaattiyhdistyksen lausunto asuntopoliittisen ohjelman valmisteluun liittyen**1. Yleistä**

Raha-automaattiyhdistyksen avustustoiminnan päämääränä on terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen sosiaali- ja terveysalan yleishyödyllisten yhteisöjen toimintaa ja hankkeita tukemalla.

Avustusvalmistelussa noudatetaan toimintaa ohjaavien säädösten pohjalta RAY:n hallituksen hyväksymää avustusstrategiaa 2012 - 2015 sekä otetaan huomioon sosiaali- ja terveysministeriön kanssa sovittujen tulostavoitteiden asettamat vaatimukset avustusten suuntaamiselle.

Avustusstrategiassa 2012-2015 on kolme päälinjaa, joiden mukaisesti avustukset suunnataan:

- 1) terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin vahvistaminen
- 2) terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia uhkaavien ongelmien ehkäiseminen sekä
- 3) ongelmia kohdanneiden auttaminen ja tukeminen.

RAY haluaa edistää avustamiensa järjestöjen ja kuntien monipuolista yhteistyötä. Tällöin RAY kiinnittää kuitenkin huomiota järjestötyön ja kuntien järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen väliseen rajanvetoon. Raha-automaattiyhdistyksen turvin toteutettava järjestölähtöinen kehittämis- yms. toiminta ei voi olla paikkaamassa mahdollisia julkisen palvelujärjestelmän aukkoja. Myöskään elinkeinotoimintaan verrattavaan, korvausta vastaan tapahtuvaan, palvelutoimintaan ei avustuksia myönnetä kilpailun vääristymisen ehkäisemiseksi.

Raha-automaattiyhdistyksellä on käytettävissään neljä eri avustuslajia. Toiminta-avustukset jakautuvat yleisavustuksiin (Ay) ja kohdennettuihin toiminta-avustuksiin (Ak). Yleisavustukset on tarkoitettu merkittävien valtakunnallisten sosiaali- ja terveysalan järjestöjen varsinaiseen järjestötoimintaan ja kohdennetut toiminta-avustukset järjestön toiminnan kokonaisuudesta erotetun tietyn toiminnon erillismenoihin.

12.1.2012

Investointiavustus (B) on tarkoitettu erityisryhmien tukiasumisen ja järjestöjen toimitilojen mahdollistamiseen. Projektiavustus on tarkoitettu toimintamallien tai -prosessien luomiseen tähtääviin innovatiivisiin kehittämisprojekteihin (Ci) sekä kokeilu- ja käynnistämiskäyttöprojekteihin ja muihin määräaikaista rahoitusta tarvitseviin erillisprojekteihin (Ck).

RAY:n hallituksen vuoden 2012 jakehdotuksen loppusumma on 291 milj. euroa. Tuosta summasta investointiavustuksia on 40,3 milj. euroa, josta puolestaan 23,5 milj. euroa kohdentuu erityisryhmien asumiseen ja 16,8 milj. euroa järjestöjen toimitiloihin ja hankintoihin.

2. RAY ja kansalliset asumiseen liittyvät ohjelmat

RAY on kahden oman avustusohjelmansa lisäksi mukana RAY:n ja STM:n välisen sopimuksen mukaisesti mm. seuraavissa kansallisissa ohjelmissa:

- Pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisohjelma (2012 - 2015)
- Kehitys- ja vaikeavammaisten asunto-ohjelma (2010 - 2015).

3. Erityisesti asuntopolitiikan kehittämisessä huomioitavat näkökulmat

Edellä kerrotun perusteella RAY haluaa kiinnittää terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta huomiota seuraaviin asuntopolitiikkaan liittyviin asiakokonaisuuksiin:

- Kansallisten ohjelmien, Pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisohjelma sekä Kehitys- ja vaikeavammaisten asunto-ohjelma, toteuttamiseen on osoitettava riittävä resurssit.
- Ministeriöiden välisiä yhteistyötä ja poikkihallinnollisia käytäntöjä tulee lisätä. Yhtä lailla huomiota on kiinnitettävä kuntien ja järjestöjen yhteistyön suunnitelmalliseen kehittämiseen (vrt. asumisen tukitoiminnot).
- ARA:n erityisryhmien investointiavustustaso tulee säilyttää vähintään nykyisellä tasolla (110 miljoonaa euroa).
- ARA:n lainoittamissa / avustamissa hankkeissa urakkakilpailumenettelyä on tehostettava.
- ARA:n on nykyisellään mahdollista rahoittaa asumisen tutkimus- ja kehittämistoimintaa 700.000 eurolla / vuosi. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan hyödyntäminen on sosiaalisen asuntotuotannon ja siihen liittyvien käytäntöjen kannalta erittäin hyvä asia.

12.1.2012

- Erityisesti kasvukeskuksissa on panostettava kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen rakentamiseen ja otettava huomioon myös pienten asuntojen tarve (vrt. erityisryhmien tukiasunnot). Edellä mainittuihin seikkoihin voidaan vaikuttaa esim. kaavoituksella.
- Asuntotuotantoon kaavoituksessa on otettava huomioon riittävässä määrin esteettömyys ja turvallisuus sekä osittain edellä mainittuihin tekijöihin liittyen säännöllisen fyysisen aktiivisuuden mahdollistaminen eri-ikäisten ja toimintakyvyltään erilaisten väestöryhmien osalta.
- Selvitettävä ohjeistuksen tiukentamisen ja koulutuksen lisäämisen tarve asuntotuotannon luottoriskien hallinnan lisäämiseksi. Merkittävän osan asuntorakennuttajien luottoriskeistä voidaan katsoa aiheutuneen ARA:n pitkäaikaisesta korkotuesta, kun ei ole ymmärretty sen mukaan tuomia velvoitteita. Korkotuki loppuu noin 25 vuoden kuluttua. Samaan aikaan lainan lyhennykset muuttuvat huomattavasti suuremmiksi johtuen lainan takapainotteisesta takaisin maksusta. Tuolloin ilmenevät hyvin usein myös rakennusten ensimmäiset peruskorjaustarpeet.
- Kaikki rakentaminen on saatava toteutumaan kaikin tavoin vastuullisesti kosteus- ja muiden sisäilmahaittojen välttämiseksi. Lisäksi vanhojen asuntojen kuntotarkastustoiminta tulee saattaa sellaiseksi, että kansalaiset voivat luottaa tarkastustoimintaan (eikä asunnon kuntoa tarvitse punnita oikeusistuimissa myöhemmin).

Raha-automaattiyhdistys

Sisko Seppä
johtajaMika Pyykkö
osastopäällikkö